

VICTORIA EUGENIA HENAO

MANO LAIMĖ IR

PRAGARAS

SU PABLU
ESKOBARU

ŠOKIRUOJANTYS
GARSIAUSIO
PASAULYJE
NARKOBARONO
NAŠLĖS
ATSIMINIMAI

VICTORIA EUGENIA HENAO

MANO LAIMĖ IR

PRAGARAS

SU PABLU
ESKOBARU

ŠOKIRUOJANTYS
GARSIAUSIO
PASAULYJE
NARKOBARONO
NAŠLĖS
ATSIMINIMAI

Iš ispanų kalbos vertė
IEVA BARANAUSKAITĖ

1 SKYRIUS

**PASKUTINIS
ATSIŠVEIKINIMAS**

Nuo tų skaudžių dienų prabėgo dvidešimt penkeri metai, kai jas prisimenu, man kaskart gerklę užgniaužia ašarų tumulas. 1993 m. rugpjūčio vidurys, Pablas, aš, mūsų vaikai, Manuela ir Chuanas Pablas su savo drauge Andrėja, slepiamės namiūkštyje, kuris vadinamas „mėlynuoju namuku“. Mudu su vyru suprantame, kad anksčiau ar vėliau teks galutinai atsisveikinti, nes tokia padėtis ilgai tęstis negali. Delsiame priimti sprendimą ir tam ieškome įvairių dingsčių, pavyzdžiui, kad artėja mano gimtadienis – trisdešimt treji, arba kad gal vis dar kartu nuvyksime pas giminaičius. Kad išvengtume neišvengiamo. Tomis dienomis mirtis prie mūsų prisliūkina kaip niekad arti.

„Mėlynasis namukas“ stovi Poblado sektoriuje, palei kelią į Las Palmasą, iš kur driekiasi graži Medeljino panorama. Pablas čia buvo apsistojęs pernai rugpjūčio pradžioje, n-tąją kartą pasprukęs nuo be atvangos jį medžiojančių pareigūnų ir priešų – pagrindinės organizacijos „Pablo Eskobaro persekiotojai“, trumpiau – Pepesų (Los Pepes*), kurie jo vos nepričiuo vienoje iš trijų lūšnų, kuriose glaudėsi Belen Aguas Frias sektoriuje, sostinės šiaurės vakarinėje dalyje esančiose Antiokijos departamento komunose.

* Isp. Los Pepes (Los Perseguidos por Pablo Escobar) – Pablo Eskobaro „persekiotojai“ – narkotikų mafijos suformuota ir finansuojama sukarinta grupuotė, kurią sudarė buvę Pablo Eskobaro draugai ir bendradarbiai iš Medeljino kartelio. – Vert. past.

Namelis buvo visai netinkamos būklės apsisistoti, dėl to Pablas užsispyrė surasti darbininką, kuris nudažytų sienas šviesiai mėlyna, jo taip mėgstama spalva.

Dėl užgaidos išgražinti namelį ir suteikti jam jaukumo Pablas buvo pasiryžęs rizikuoti savo saugumu, įsileisti nepažįstamą asmenį dviem savaitėms dažyti sienas, kol pats lindės užsidaręs kambaryje.

Jau tada mano vyras buvo likęs beveik visiškai vienas, nes ka-daise galinga jo gauja išsibarstė. Po pabėgimo iš *Katedros* kalėjimo 1992 m. liepą priešai vieną po kito išžudė patikimus jo žmones, o likusieji jį metė gelbėdami savo kailius ir pasidavė teisėsau-gai. Dabar jis kliovėsi Gladise ir jos vyru Storuliu (Gordo), kurie padėjo tvarkyti ūkio reikalus, ir Alfonsu Leonu Puerta (Alfonso León Puerta) pravarde Anchelitas, vienu iš dar likusios saujelės jo smogikų, jam atstodavusiu asmens sargybinį ir pasiuntinį.

Manuelą, Andréją, Chuaną Pablą ir mane į mėlynąjį namuką atvežė užrištomis akimis iš kitos slėptuvės taip pat Belen Aguas Frias sektoriuje, kur tūnojom kelias savaites. Kai sugužėjom į naująją slėptuvę, Pablas mane pribloškė papasakodamas, kad specialiai perdažė naujajį mūsų būstą.

– Pablai, tu visai išprotėjai, kaip taip gali, dėl Dievo meilės? – tik tiek tepasakiau, o jis metė į mane žvilgsnį kandžiai šypsodamas.

Mano vyras dėl šviesiai mėlynos spalvos buvo pametęs galvą: žydrai išdažytas buvo jo mažas kambarėlis tėvų namuose, sodyboje El Tablaze, kur jis gyveno vaikystėje, Rionegro municipali-tete*, rytinėje Antiokijos dalyje. Kambarėlyje tik įėjus į namą vis dar galima pamatyti žydros spalvos pėdsakus.

* Kolumbijos administracinis teritorijų padalinimo vienetas. – Vert. past.

Po daugelio metų, septintojo dešimtmečio pabaigoje, kai Eskobarų Gavirijų šeima atsikraustė gyventi į La Pasą Envigade, kur susipažinom, Pablas savo kambarį taip pat išdažė šviesiai mėlynai, net lentynas, kur įsirengė biblioteką. Vėliau, pralobęs, liepė žydrai nudažyti *Neapolio* rančos dalį, žinomą kaip „senoji“ rančos dalis, ir visureigį *Jeep Nissan Patrol*, kuriuo važinėdavosi Puerto Triunfo municipaliteto apylinkėse. Aišku, jo spintoje šios spalvos marškinių ir marškinėlių taip pat netrūko. Dar atsime nu, kaip jį žavėjo šviesiai mėlyni tonai „La marina“ paveiksle, kurį nutapė dailininkas Fransiskas Antonijus Kanas (Francisco Antonio Cano) iš Jarumalio, Antiokijos, tas paveikslas puošė sienas ir *Monako* pastate.

„Mėlynasis namukas“ buvo paskutinė vieta, kur slėpėmės visa šeima drauge. Į jį galėjai patekti tik praėjęs dvejus vartus: pirmieji vartai buvo slankiojantys ir valdomi nuotoliniu pulteliu, tamsiai žali, kad susiliėtų su medžiais ir aplink vešincia augalija. Per juos automobiliu įvažiavęs žmogus negalėjo nė kojos iškelti lauk, nes iškart atvykėlį pasitikdavo didžiulis vokiečių aviganis ir piktas baltas žąsinas, kurį vadinom Palomu (Balandžiu). Į „mėlynąjį namuką“ Pablas tą paukštį atsigabeno dėl to, kad šis buvo grėsmingesnis net už šunį, jį maitindavom iš tolo, nes buvo baisiai aršus. Storulis tą žąsiną nupirko Medeljine ūkininkų turguje už trisdešimt tūkstančių pesų.

Pravažiavus žaliuosius vartus bei nuvijus šalin šunį ir žąsiną, atsidarydavo antrieji, tamsiai mėlyni trijų metrų aukščio vartai. Visą teritoriją juosė tvora iš dygliuotos vielos, kad neįsibrautų neprašyti svečiai.

Mūsų kambarys buvo tamsus ir nejaukus, jame stovėjo dvigulė lova su naktiniais staliukais abiejuose šonuose, gulėjo kelios

knygos, tarp kurių buvo Og Mandino „Didžiausias pasaulio prekeivis“, Leo Buscaglia „Gyventi, mylėti ir mokytis“, Wayne Dyer „Jūsų klaidų zonos“. Buvo ir pratimų atminčiai gerinti knygūškė, kurią man padovanojo Pablas ir kurią ilgą laiką nešiojau su savimi, nes buvo užrašęs labai linksmą dedikaciją: „Mano asilėlei Viktorijai, kuri atsimena tik mane“. Kartais prieš užmigdamas Pablas įsitaisydavo lovoje, atsirėmęs į galvūgalį, aš iš tos knygelės jam skaitydavau sakinius, o jis tylėdamas klausydavosi.

Dažniausiai eidavau miegoti vidurnaktį, kai visai pavargdavau, o atsibusdavau pašokusi iš miegų, apimta baimės ir siaurbingo jausmo, kad atsimerkusi išvysiu į veidą nutaikytą šautuvo vamzdį, kaip ne kartą jau buvo atsitikę. Košmarų persekiojami pabudimai ir negilus miegas baigėsi tik 2015 m., kai pagaliau išsigydžiau sielos traumą; du gerus dešimtmečius su manim intensyviai dirbo įvairių sričių, dvasinių ieškojimų specialistai.

Tuo tarpu Pablas, kaip buvo įpratęs nuo seno, guldavosi parvyčiais, beveik visada gerokai po keturių. Skirtingai nuo ankstesnių laikų, kai bemieges naktis leisdavo spręsdamas verslo reikalus ar kitų moterų glėbiuose, kadaise galingas Medeljino kartelio bosas dabar laukdavo aušros, nes turėjo pats saugoti prieglaudą, kurioje slėpėsi.

Kol mano vyras kietai įmigęs ilsėdavosi, aš keldavausi septintą ryto, kad nuprausčiau ir pamaitinčiau Manuelą. Paskui iki dešimtos virsdavau ispanų kalbos mokytoja, kad anuomet devynerių dukra, pradinių klasių ketvirtokė, neatsiliktų moksluose. Andréja ją mokė matematikos, geografijos, istorijos ir estetikos. Chuanas Pablas gaudavo geriausio mokinio iš jo buvusios mokyklos užrašų kopijas, sąrašą visų dalykų užduočių ir pratimų, kuriuos privalėjo atlikti. Tai buvo vienintelis būdas, kuris mums

tuomet atėjo į galvą, kaip visiškai nenutraukti vaikų mokymosi, nes įprastinės mokyklos jie nebelankė jau šešerius metus.

Atsimenu, kad Manuelos ir Chuano Pablo mokslams iškilo pavojus, kai Pablas kartą pasikvietė mane į *Neapolio* rančą ir pareiškė, jog saugumo sumetimais vaikai nebegalės lankyti mokyklų.

– Aš to neleisiu, taip nebus, mano vyre. Taip negalima. Vaikų lavinimas yra už viską svarbiau, – atšoviau, tačiau jo atsakymas mano argumentus pavertė niekais.

– *Tata*^{*}, sutik su mano sprendimu. Nejuo nori, kad tavo vaikai dingtų be žinios, juos pagrobtų ar nužudytų?

Nė už ką nenorėjau, kad Manuela ir Chuanas Pablas imtų ir staiga mestų mokslus, man atrodė beprotystė leisti, jog karas iš mano vaikų atimtų vienintelę vietą, kur jie galėjo mokytis ir bendrauti su bendraamžiais. Pasimečiau, bet vis dėlto išdrįsau paprašyti Pablo:

– *Misteri*^{**}, duok man telefoną, kurį turi džipe. Žinau, kaip rasti išeitį.

Paskambinau į mergaičių mokyklą La Pase ir paprašiau direktorės pagalbos, nes žinojau, jog ji turi gerų ryšių ir gali padėti padaryti taip, kad, gavę Medeljino švietimo sekretoriato leidimą, Manuela ir Chuanas Pablas galėtų mokytis namuose. Pateikėme reikiamus dokumentus, ir po pusantro mėnesio Manuela gavo šešis mokytojus, kurie mergaitę mokė anglų ir ispanų kalbų, matematikos, pilietinio švietimo, muzikos, teatro ir bendrosios kultūros. Chuanui Pablui pasamdžiau kelis mokytojus iš La Paso licėjaus, kurį pati baigiau, jie sutiko važinėti pas mus namo vesti

* *Tata* – taip švelniai Pablas vadindavo savo žmoną. – Vert. past.

** *Mister* (iš angl. *mister*) – naudojamas kreipinys į vyrą pagarbia, malonine forma šnekamojoje kolumbiečių kalboje. – Vert. past.

Chuanui pamokų. Kas dvi savaites mokytojai privaloma tvarka Švietimo sekretariatui siųsdavo ataskaitas su pažymiais, kad juos įskaitytų.

Kol gyvendavom apartamentuose ar nuosavuose namuose, mokymosi problemas kažkaip išspręsdavome, tačiau pogrindyje – kur praleidom daugiausia laiko – viskas pernelyg komplikavosi, todėl mudviem su Andrėja teko atstoti mokytojas. Kaip ir „mėlynajame namuke“, kur kasdien dukrytei vesdavau po pamoką.

Kai baigdavom „žaisti“ mokyklą, apie vienuoliktą valandą ryto eidavau į virtuvę ruošti Pablui pusryčių-priešpiečių, visada to paties: ryžių, virto kiaušinio, ant grotelių keptos jautienos, keptų gerai prinokusio banano skiltelių, arepų ir daržovių salotų – dažniausiai iš burokėlių, pomidoro, druskos ir citrinos sulčių – su stikline pieno, būtinai, kad kaulai būtų stiprūs, kaip jis sakydavo. Be kasdienių valgių, kartais mėgdavo suvalgyti nedidelę porciją ryžių su pienu, bananą, masamoras* ir arepą iš nelukštentų kukurūzų miltų su kesitu** ir sviestu.

Pablas mėgdavo sočiai užkirsti, tačiau stengdamasis nesustorėti labai sekė, kiek valgo, o savo apimtis iš puikybės matavo keistu būdu: vos tik prieš vidurdienį atsikėlęs iš stalčiaus išsitraukdavo virvę, ja apsijuosdavo ir užrišdavo mazgą; kitą dieną vėl darydavo tą patį ir žiūrėdavo, ar mazgas toje pačioje vietoje, ar jį reikia patraukti. Jis buvo tiesiog apsėstas rūpesčio dėl viršsvorio, tačiau akivaizdžiai matėsi, jog jo turi dėl patiriamo streso ir vienišumo jausmo.

* Masamora (isp. *mazzamora*) – kaimo desertas, ruošiamas iš pieno, virtų kukurūzų ir saldžių prieskonių. – Vert. past.

** Kesitas (isp. *quesito*) – varškės sūris iš karvės pieno, tradicinis Kolumbijos departamente, Antiokijoje. – Vert. past.

Po pusryčių Pablas įnikdavo skaityti laikraščius *El Tiempo*, *El Colombiano* ir *El Espectador*, kuriuos Gladisė ar Storulis kasryt jam nupirkdavo ir atveždavo; sklaidydavo juos ir nenuleisdavo akių nuo laikrodžio, kad nepražiopsotų žinių per televizorių 12:30 dienos. Suirzdavo ir nervindamasis be perstojo perjunginėdavo kanalus nenorėdamas praleisti nė vienos vietos, kur kalbama apie jį. Priklausomai nuo to, ką išgirsdavome per žinias, mudu su Pablu susėsdavome ir tardavomės, ko imtis, kad užtikrintume savo ir vaikų saugumą.

Tuo metu karas apmalšo, nes Pablui neužteko jėgų organizuoti teroro išpuolius, todėl beveik viskas, ką apie jį kalbėdavo naujienose, buvo susiję su jo antruoju pasidavimu teisingumui ir sąlygomis, kurias jis kėlė, pavyzdžiui, kad būtų garantuota, jog mus tikrai išstems į kitą šalį.

„Mėlynasis namukas“ turėjo erdvią aikštelę, kurioje galėjo tilpti dešimt automobilių, bet mūsų beveik niekas nelankė, dėl to ji virto laisvalaikio zona, kur žaisdavo futbolą ir krepšinį. Dienos atrodydavo ilgos, o naktys virsdavo amžinybe, mes negalėjome niekur išeiti, todėl nori nenori ėmėme kurti savo tobulą pasaulėlį. Kartkartėmis ir kad pasimėgautume saule, persirengdavome maudymosi drabužiais ir laistydavomės vandenių iš aukšto spaudimo žarnos. Pablui ši pramoga labai patiko, jis gerai atsipalaiduodavo. Toks buvo dar vienas būdas užsimiršti sunkioje tikrovėje.

Į kasdienę rutiną buvo įtrauktas ir veidrodžio laikymas, kol jis skusdavosi. Paskui jam padarydavau manikiūrą ir pedikiūrą. Be to, visą gyvenimą, kol gyvenome kartu, atstojau jam kirpėją. Kiek kartų jam esu sakiusi, jog pažįstu kirpėjų, kurie galėtų atvykti pas mus į namus ir jį apkirpti, bet jis nenorėjo. Gerai dar,

kad Pablas visuomet nešiojo tą pačią šukuoseną, kurią buvo lengva suformuoti. Prisimenu, kai pradėdavau jį kirpti, jis juodomis šukomis vis sulygindavo plaukus, tarp pirštų suimdavo plaukų sruogas, kurias manė esant per ilgas, ir sakydavo: „Pakirpk čia, mieloji.“ Prisipažįstu, kad rezultatas būdavo ne pats geriausias, mano vyro šukuosena atrodė išpešiota ir netvarkinga, bet jis taip jautėsi gerai.

Iki paskutinės akimirkos, kol buvom kartu, ir net pačiais sunkiausiais momentais Pablas nepamiršo įpročio, kuris paskui virto nepakenčiama manija: jis prausdavosi ir valydavosi dantis geras dvi valandas. Kiekvieną dieną. Aš neperdedu. Dantims valyti naudojo dantų valymo siūlą, pakartotinai juo brūžindavo kiekvieną dantį, baisiausiai susikaupęs, o paskui begalę kartų juos šveisdavo profesionaliu vaikišku dantų šepetėliu.

– Vyre, tu persistengi. Dvi valandas praustis ir valytis dantis akivaizdžiai per daug.

– *Tata*, privalau juos prižiūrėti, nes negalėsiu nueiti pas dantistą. Nenoriu nė pagalvoti apie dantų skausmą.

Tiesą pasakius, Pablas dėl dantų neturėjo problemų, aš – taip. Kartą „mėlynajame namuke“ ryte atsibudau nuo danties skausmo. Neturėjau kitos išeities, man mirtinai reikėjo pas gydytoją, ir vyras, nors labai nepatenkintas, turėjo mane išleisti. Žinoma, į miestą važiuoti buvo labai rizikinga, tačiau į tai žiūrėjau kaip į progą nors truputį prasiblaškyti, pamatyti žmonių, išsivaduoti iš tų keturių sienų, tarp kurių kalėjom savo slėptuvėje.

Į išvyką pas odontologą į „San Diego“ prekybos centrą Medeljino pietryčiuose pasiimdavau ir Manuelą su Andrėja, kad nors kiek atitrūktų nuo slegiančios nelaisvės. Visos trys iš namų išeidavome, užsigobusios skareles bei užsidėjusios tamsius

akinius, ir eidavome nuleidusios galvas, kad niekas mūsų nepažintų. Kol būdavau pas gydytoją, Andrėja su Manuela vaikštinėdavo netoliese drebėdamos iš baimės. Tą laisvės valandą lydėdavo didžiulė baimė ir nerimas, jautėme, jog mus gali bet kada pagrobtį arba nušauti. Neatsipalaiduodavau nė akimirakai.

Iš tiesų, nelaisvę skaudžiausiai išgyveno Manuela. Mergaitė norėjo pas močiutę, aplankyti pusseseres, nueiti pas drauges iš mokyklos, norėjo jodinėti žirgu – veikti tai, ką veikia jos bendraamžiai vaikai, tačiau jos tėvas mus laikė griežtai atskyręs nuo išorinio pasaulio dėl saugumo. Labai išskirtiniais atvejais, kai Manuelą apimdavo visiška neviltis, Pablas sutikdavo dukrą išleisti savaitgaliui pas vieną mokytoją.

Dėl to visi per dienas privalėjom kuo labiau mergaitę užimti. Sugalvojom miegamajame ant lubų prilipdyti tamsoje šviečiančių žvaigždelių, kad Manuela jas matytų, kai atsiguldavo su manim ir Pablu į lovą. Ji labai mylėjo tėtį ir kartais prieš užmigdamas jam sakydavo: „Tėti, kai tavęs nebus šalia arba kai negalėsim susitikti, ar galėsiu tave susirasti danguje tarp žvaigždžių?“

Kai ji užmigdavo, perkeldavome ją į šalia mūsų lovos pastatytą gultą. Taip ji nesijausdavo vieniša. Dažnai paryčiais ir tuomet, kai namuose tyvraudavo persekiojimo įtampa, Manuela su Pablu eidavo į virtuvę virti dešrelių ir jas valgydavo su ryžiais užgerdami *Coca Cola*. Dukra iki šiol prisimena šį įprotį ir kartkartėmis pasikviečia į Buenos Aires ką nors iš Kolumbijos bei paprašo atvežti būtent to gamintojo dešrelių, nes ten, kur ji gyvena, jų nėra pirkti. Niekada nepamiršo, kaip jas kirsdavo su tėčiu užsigerdami gazuotu gėrimu.

Atsimenu, kaip kartą, iš „mėlynojo namuko“ žiūrėdamos į naktinį dangų, mudvi su Manuela pastebėjome keistą ryškiai

mėlynos spalvos dangaus kūną, kuris išsiskyrė dangaus fone. Dabar, po dvidešimt penkerių metų, toji žvaigždė tebelydi mano dukrą visur, kad ir kur ji būtų; kai ištinka nemiga, kai viena prisėda namų balkone, jausdama giliai širdyje paslėptą skausmą, ji susiranda tą šviesulį ir kalbasi su Pablu.

Įprastai Pablas ir taip būdavo tylus, tačiau jaučiau, koks jis vienišas. Mačiau, kad likęs vienas, neturėdamas kuo pasitikėti, jaučiasi bejėgis. Kada mums vėl reikės bėgti? Nežinojome. Turėjome tik dvi išeitis: pasiduoti – būtų vykusios derybos, kurios priklausė nuo vieno iš jo advokatų, turėjusio tiesioginių ryšių su prokuratūra ir keliais pareigūnais iš prezidento Cezario Gavirijos vadovaujamos vyriausybės – arba palikti šalį.

Tomis nežinios persmelktomis dienomis Pablas prasitarė norįs į svečius atsivežti savo mamą, su kuria nebuvo matęsis kelis mėnesius ir buvo jos pasiilgęs. Kad ją atsivežtų, reikėjo suorganizuoti pavojingą kelionę ir viešniai būtinai taip pat užrišti akis. Pablas užduotį paskyrė dviem savo patikimiems sėbrams ir pradėjo „mėlynajame namuke“ ruošti jai kambarį.

Galiausiai ji pas mus atvyko ir vaišių atvežė visokių tradicinių patiekalų, kuriuos su malonumu sušveitėme. Paskui ilgai kalbėjome įvairiausiomis temomis, kai Pablas pabaigoje tarė:

– Mama, turime tau paruoštą kambarį. Jį tvarkėme kelias dienas ir tikimės, jog tau patiks.

Stojo mirtina tyla. Ponia Ermilda pakėlė į jį akis ir atsakė:

– Pablai, aš negaliu pasilikti. Šį sekmadienį einu į kalėjimą aplankyti Roberto.

Sūnus tylėdamas žvelgė į motiną, paskui nuleido žvilgsnį ir tarė:

– Mama, pamatyti Robertą tau daug lengviau nei mane, juk puikiai supranti, kokia dabar sudėtinga mano situacija.

– Taip, Pablai, suprantu, bet turiu nueiti pas Robertą. Aš taip nusprendžiau, aš taip noriu.

Sėdėjau stalo gale ir klausiau anytos žodžių, kurie draskė man širdį. Nesupratau, kodėl ji negali savaitę pasilikti su sūnumi, juo lab žinodama, kokioje sunkioje padėtyje jis atsidūręs. Ji išėjo palikusi Pablą nusiminusį.

– Mama Robertą aplankyti gali bet kada, o manęs – ne, – pratarė neslėpdamas apmaudo.

– Toks gyvenimas, mano meile, – atsakiau ir apkabinau jį.

Toji akimirka man smarkiai įsirėžė į atmintį, atsimenu ją su liūdesiu, nes motina su sūnumi nepanoro pasikalbėti apie miglotą jo ateitį ir tai, kas jo laukia.

Dienos ir naktys slinko „mėlynajame namuke“, mes laukdavome laiškų, kokios nors geros žinios, bet taip pat bijojom, kad bet kurią akimirką durys išvirs, įsiverš priešai ir mus pribaiigs. Pablui laišškai plaukė vienas po kito, jis atrodė nusiteikęs optimistiškai, tačiau nuojauta man kuždėjo, jog perspektyva ne tokia šviesi, kokią mums vaizduoja.

– Pablai, mus mulkina, tau nepavyks pasidavus vėl elgtis kaip užsimanysi. Verčiau likime čia, tegul mus su vaikais nužudo. Taip mums bus geriausia. Palikim šį pasaulį. Daugiau nebeįtversim.

Tiesa ta, kad sulig kiekviena diena Pablui sekėsi vis sunkiau mane įtikinti, jog tunelio gale yra šviesa ir mūsų laukia laiminga pabaiga. Jis suprato, kad kažkoku būdu žinojau, kaip yra iš tiesų; savo veiksmais *Katedros* kalėjime jis peržengė visas ribas, vyriausybės kantrybės taurė pildėsi vis labiau ir labiau, kol toji neapsikentusi liepė jį perkelti kitur. Tada Pablas pabėgo, o mūsų padėtis tapo visai kitokia, nei tikėjomės, ir dabar visi kentėjome.

Jis puikiai suprato, kad mūsų situacija eina blogyn kas valandą, ir atėjo momentas, kai apimtas nevilties, man tarė:

– Mano meile, išvykit į užsienį. Jei tik galėsi, kuo greičiau ištekėk. Svarbiausia, kad gautum leidimą gyventi kitur ir kitas pavardes sau ir mūsų vaikams. Tai vienintelis būdas jums išsigelbėti, aš pažadu, kad kai tik gausiu progą, šoksiu į laivą ir susirasiu jus bet kuriame pasaulio kampe.

Vyro žodžiai nuskambėjo dramatiškai, tačiau atspindėjo realybę, o aš per ašaras neįstengiau ištarti žodžio. Giliai viduje žinojau, kad privalom kažką daryti, kad man ir vaikams reikia ieškoti naujos vietos, nors ir teks išsiskirti su Pablu.

Tomis dienomis pastebėjau, kad Pablas ėmė dažniau išeiti iš slėptuvės ir gėrėtis Medeljino ir Valjė de Aburos slėnio spalvingais, gražiais vaizdais. Mačiau, kad jis liūdi, o žvilgsnis pasiklysta horizonte; tai buvo vienintelis jo kontaktas su išoriniu pasauliu, su gyvenimo likučiu, kurio laikėsi įsikibęs.

Pablui ramybės nedavė dar vienas rūpestis: vis didėjantis pinigų trūkumas. Vieną rytą nugirdau jį sakantį Anchelitui, jog turi tik kelis milijonus dolerių grynais, jo žodžiais tariant, „kad laimėtume kovą ir atsigautume“. Žinant, kokiomis milžiniškomis sumomis Pablas disponavo ir kaip švaistė pinigus, nėra ko stebėtis, kad, jo akimis, dabar visai jų neturėjo. Jam visada taip nutikdavo. Doleriai iš jo rankų garuote išgaruodavo.

1993 m. rugsėjį Pablo galybė jau buvo praeity, tačiau tai, kad valstybė ir Pepesai jo ieško taip pat įnirtingai kaip pradžioje, jį tebedarė tokį pat grėsmingą. Laiškai dėl to ir buvo tokie svarbūs, vienintelė saugi priemonė susisiekti su advokatu ir su keliais patikimais žmonėmis laisvėje. Dėl to Pablas sukūrė puikią apsaugos laiškais sistemą. Laiškai keliaudavo keturiais ar penkiais

adresais į Medeljną, iš kur juos paimdavo kas keturias valandas. Vakare visas paštas būdavo surenkamas į pasirinktą vieną vietą ir pristatomas į „mėlynąjį namuką“. Pablas reikalavo veikti naktimis ir tiksliai nustatytu laiku. Bet koks vėlavimas reiškė, kad kažkas atsitiko ir reikia trauktis, kaip buvo ne kartą įvykę anksčiau.

Skamba neįtikėtina, tačiau Pablas kasdien gaudavo apie penkiasdešimt laiškų: daug nuo advokato, nuo brolio Roberto, nuo mamos, Manuelos ir Chuano Pablo mokytojų, dar nuo savo vyrų, sėdinčių kalėjimuose. Laiškai ateidavo skirtingais būdais, juos nešdavo skirtingi žmonės ir kiekvieną kartą – skirtingais keliais. Dėl to buvo sudėtinga juos susekti.

Po ketvirtos valandos popiet Pablas sėdavo prie savo rašomojo stalo ir ilgai tuos laiškus skaitydavo, po to rašydavo atsakymus į tuos, kurie buvo svarbūs. Be abejo, ypač svarbios buvo žinutės nuo advokato, kuris iš anksto pranešdavo apie susitikimus su prokuratūra ir valdžios atstovais. Priklausomai nuo to, kiek būdavo susinervinęs, Pablas grįždavo prie seno savo įpročio – nuplėšydavo nuo popieriaus lapų kamuščius, susukdavo mažus burbuliukus ir svaidydavo juos per langą ant vejos. Kartais juos sukramtydavo.

– Nesijaudink, Ula, – Pablas mane taip vadindavo juokaudamas, nes jau kurį laiką aš ruošiau valgį, tvarkiau namus ir lyginau skalbinius, kaip tai darydavo Eulalija, tarnaitė, kurią anksčiau samdėme prižiūrėti namus. – Mano advokatas padeda organizuoti jūsų išvykimą iš šalies. Tai viena iš sąlygų, kad pasiduočiau. Prokuroras De Greifas (De Greiff) įsipareigojo užtikrinti jūsų pabėgimą, o paskui aš pasiduosiu.

Vykstančios derybos ir sąlyginis Pablo optimizmas teikė vilties, tačiau dienos „mėlynajame namuke“ slinko labai lėtai, o

įtampa augo, nes iš informacijos, kuri mus pasiekdavo iš laisvės, žinojom, jog Paieškos blokas (Bloque de Búsqueda) ir Pepeesai kaip niekad aktyviai ieško mano vyro. Kasdien girdėdavom apie užpuolimus, ir vis dažniau mus pasiekdavo gandai, jog nuo mūsų nusigręžia vis daugiau mums svarbių žmonių.

Vieną dieną Pablas netikėtai man pareiškė, kad vienas iš būdų išsigelbėti iš susidariusios padėties – slapstytis miškuose, todėl jis nupirko brangias valdas, kurių vietos tiksliai man neįvardijo. Pridūrė, kad šiuo metu ten įvedinėja elektrą, o vienintelis žmogus, kuris žino apie tas valdas ir kur jos, yra jo brolis Robertas, kuris tuo metu buvo suimtas ir negalėjo niekaip pakenkti saugiai įgyvendinti Pablo sumanymą. Dar labiau nustebau, kai pareiškė, jog ten kelsis su ginkluota gauja. Tada supratau, kad iš tiesų jis labai nervinasi ir jo padėtis darosi be išeities. Mačiau, kad mano vyras ieško būdų, kaip išeiti iš susidariusio akligatvio, tačiau jo mintys vertė mane sunerinti. Kas laukia Pablo? Kiek metų gyvens miškuose? Su kokia gauja? Mes – su juo miškuose? Šie klausimai prisidėjo prie daugybės kitų, kurie man iškildavo kasdien ir vis labiau nedavė ramybės.

– Pablai, aš netinku eiti su tavim į miškus. Neturiu drąsos nei paimti į rankas ginklą, nei juo labiau šaudyti, kai mus užpuls. Nejau tampysimės abu savo vaikus po miškus ir versim juos dar labiau kentėti? Kas jų laukia? Man tai atrodo nesąmonė. Tai – ne mūsų išsigelbėjimas.

Per dienas svarstydavom, kaip dar galėtume gelbėtis, bet išeičių rasti nesisekė, dėl to mane vis labiau ėmė neviltis.

Tokioje slegiančioje aplinkoje išaušo mano gimtadienis – 33 metai. Buvo 1993 m. rugsėjo 3 diena. Daug metų švėsdavom kiekvieno iš mūsų gimtadienį, tačiau šis buvo liūdnas, slegiantis,

lyg pranašaujantis blogybių pradžia. Didžiulės šventės, triukšmingos linksmybės, svečių būriai namuose ir įspūdingos dovanos liko praeityje.

Vis dėlto maloniai nustebau ant valgomojo stalo išvydusi nuostabų gimtadienio tortą iš garsiosios tortų kepėjos Pepitos, šešis brangaus *Dom Perignon* šampano butelius ir dovanų. Paklausiau, kaip visa tai pasiekė mūsų buveinę, ir iš Pablo išgirdau paaiškinimą, kad vakar jis pažeidė saugumo taisykles ir su Andrėja suorganizavo išvyką į Medeljiną teisindamasis vykstaš pasiimti pašto, kai iš tiesų išvažiavo pirkti dovanų mano gimtadieniui.

Kaip tada man sakė, Andrėją Anhelitas išvedė iš mūsų slėptuvės užrištomis akimis, taip pat, kaip ir atvežė, kad nesuprastų, kurioje vietoje esame, ir neišduotų mūsų tuo atveju, jei ją kas nors sučiuptų. Ji smarkiai išsigando, kai pakeliui jie prasilenkė su kariniu būriu, bet, laimė, niekas jų nesustabdė ir nekratė. Paskui Anhelitas ją paleido automobilį stovėjimo aikštelėje prie vieno pastato, kuriame Pablas slapta laikė automobilį, kuriuo Andrėja turėjo važiuoti paimti daiktų, ir susitarė susitikti sutartą valandą netoliese, kai tik ji grįš ir paliks automobilį, kur radusi. Pablas ją įspėjo, kad Anhelitas jos lauks tik tris minutes, ir jei ji nepasirodys, jis pasišalins.

Andrėja laiko turėjo labai mažai, todėl skubėjo susirinkti viską, ką reikėjo, tačiau neįvertino to, kad nešuliai svers daug, nes teko nešti tortą, šešis šampano butelius, laiškus, dovanas ir kitus daiktus. Minutės bėgo, ir Andrėja ėmė jaudintis, kad liks viena Medeljine, jei nesusitiks su Anhelitu sutartu laiku.

– Dieve, padėk man, aš nespėsiu. Man neužtenka rankų viskam nešti, – pasakodama Andrėja atsiminė, kaip jaudinosi.

Jie susitiko paskutinę sekundę.